درباره تب خونريزي دهنده كريمه كنگو بدانيم

تب كريمـه كنگـو بيمـاري ويروسـي حـاد تـب دار و تـوام بـا خـونريزي اسـت كـه نخسـتين بـار درسـال ۱۹۴۴ در كريمـه اوكــراين مشــاهده و نــام تــب خــونريزي دهنــده از آن زمــان بــراي ايــن بيمــاري انتخــاب شــد . در ســال ۱۹۶۹ معلــوم شــد عامــل بيمــاري بــا علايــم تــب خـونريزي دهنــده كــه در كنگــو شناســايي شــده بــود بــا عامــل كريمــه يكــي اســت و نــام تــب خـونريزي دهنــده كريمــه كنگــو يــا Prime Congo Hemorrhagic Fever يــا بــه احــدود ســال احــدود ســال اختصــار CCHF بــر آن گذاشـــته شـــد. جالــب توجــه اينكــه ايــن بيمــاري را حــدود ســال امـــيلادي جرجـــاني پزشــــک و دانشـــمند عاليقـــدر ايرانـــي در كتـــاب گنجينـــه خوارزمشـــاه بــه تفصــيل شــرح داده اســت. در ايــن كتــاب شــرح يــک بيمــاري خــونريزي در خوارزمشـــاه بــا علايــم وجــود خــون در ادرار ، اســـتفراغ خــوني ، خلــط خــوني ، خــونريزي در حفــره شــکم و خـونريزي از لثــه هــا بــوده و ذكــر شــده اســت كــه بنــدپاي كــوچكي احتمـالاً شپش يا كنه ناقل بيماري است .

عامل بيماري

مقاومت ویروس در برابر حرارت کیم است و در دمیای°56 کردن در دیین میی رود. بنیابراین پختن گوشت و یا پاستوریزه کردن شیر باعث از بین رفتن ویروس می شیود، ضیمنا ویروس می توانید در خون تا ۱۰ روز در دمیای°40 کمقاومت کنید. ویروس در محیط اسیدی میلا اسید استیک ۲ درصد (یا محیط اسیدی ایجادشده ویروس از جمود نعشی) از بین می رود و همچنین در برابر هیپوکلریت سیدیم یک درصد و محلول دو درصدگلوتارآلدئید یا ضدعفونی کننیده های فنولیک تا سه درصد، حساس است. صابون و مایعات یا مواد شست و شو دهنده با این که ویروس را از بین نمی برند ولی تا حدی ویروس را غیر فعال می کنند.

شيوع فصلي بيماري

در فصــول گــرم ســـال یعنـــي ازمیانــه بهــار تــا اواســط پــاییز کــه بیشـــترین احتمــال حضــور کنــه هــاي ناقــل در طبیعــت وجـــود دارد، پرخطــر تــرین زمــان ســـال بــراي ابــتلا بــه CCHF اسـت.

افراد در خطر

کسـاني کــه بـا دام ســرو کــار دارند،بيشــتر بــا خطــر ابــتلا بــه ايــن بيمــاري روبــه رو مــي شــي شــوند. براســاس تحقيقــات ســـال هـــاي ۸۷ تــا ۸۹، صــاحبان مشـــاغلي مثـــل کــــارگران کشــــتارگاه ، قصـــابان ، کشـــاورزان ، چوپانـــان ، دامـــداران ، زنـــان خانـــه دار، دامپزشـــکان ، پزشـــکان و مشــاغل بيمارســـتاني ، بــه ترتيــب بيشـــتر از ديگــر رده هــاي شــغلي در خطرنــد. بــيش از نيمــي از مبتلايــان در رده هــاي ســني ۲۰ تــا ۴۰ ســال قــرار داشته اند.

راه هاي سرايت بيماري به انسان

تمــاس مســتقیم بــا دام آلــوده و ترشــحات آن ، تمــاس مســتقیم بــا انســان آلــوده و ترشــحات آن ، تمـاس مســتقیم بــا انســان آلــوده و ترشــحات آن ، تمـاس بـا كنــه هــاي گزنــده ناقــل ویــروس بیمــاري ، تمــده راه هــاي انتقــال هــاي خــام حاصــل از دام آلــوده بــه خصــوص گوشــت قرمــز، از عمــده راه هــاي انتقــال بیماري به انسان است .

علایم بیماري در انسان

بيمــاري بــه ٣ فــرم بــاليني خفيــف ، تحــت حــاد و حــاد ديــده مــي شـــود . در شـــكل بــا علايم باليني ۴ مرحله ديده مي شود:

مرحلــه نهفتگــي كــه ٣ تــا ٩ روز گــزارش شـــده اســت و در ايــن فاصــله بيمــار پــس از تمـاس بـا دام ، كنــه يـا ترشــحات آلـوده ، بــه ويــروس آلـوده مــي شــود ولــي علايــم بـاليني ندارد.

مرحلــه مقــدماتي كــه ٣ تــا ١۶ روز ممكــن اســت طــول بكشــد. در ايــن دوره بيمــار بــه ســردرد شــديد ، تــب ، لــرز ، درد عضــلاني ، بــه ويــژه در ناحيــه پشــت و پاهــا ، گيجــي ، درد و ســفتي گردنــي ، درد و قرمــزي چشــم ، تــرس از نــور و علايــم مشــابه دچــار مــي شــود. ممكــن اســت حالـت تهــوع ، اســتفراغ يــا گلــو درد هــم داشــته باشــد و گــاه اســهال و درد منتشر شكمي نيز در بيماران مشاهده مي شود.

مرحلـه خـونريزي دهنـده: ٣ تـا ۵ روز طـول مـي كشـد. در بيشـتر مـوارد ، خـونريزي هـاي نقطـه اي يـا منتشـر در سـطح پوسـت بـه ويـژه در قسـمت هـاي بـالاي بـدن كـه ممكـن اسـت همـراه اسـهال خـوني ، اسـتفراغ خـوني ، خـونريزي از دهـان ، چشـم ، گـوش ، رحـم و يـا خلـط خـوني باشـد ، در ايـن دوره مشـاهده مـي شـود. مـرگ در ايـن مرحلـه بـه علـت ازدسـت دادن ميـزان زيـادي از خـون و مايعـات بـدن و خـونريزي در اعضـاي حسـاس مثـل مغـز ، كبـد ، كليـه و قلـب ، رخ مـي دهـد . مـرگ معمـولا در هفتـه دوم بيمـاري اتفـاق مـي افتـد. مـرگ و ميـر ناشـي از CCHF تـا ۳۰ درصـد مـوارد ايتلا گزارش شده است.

مرحلــه بهبــود: از هفتــه ســوم بعــد از بــروز علائــم بيمــاري معمــولا شــروع مــي شــود. نقــاط خــونريزي كــم كــم جــذب مــي شــود ولــي آثــار ضــايعات حاصــل از بيمــاري در دســتگاه عصبي ، تنفس و ...ممكن اسـت با تاخير بهبود يابند.

توصیه هاي براي جلوگيري از بیماري

بیماری ریشه در برخورد نامناسب با دام زنده دارد

- پرهيــز جــدي از نگهــداري دام بــه ويــژه گوســفند و بــز در منــازل بــه دليــل آلــودگي بــا ويروس و كنه هاي ناقل آن
 - اجتناب از کشتار دام در منازل ، معابر و مکان هاي عمومي
- نگهـــداري گوشـــت تــازه گــرم ، حـــداقل بــه مـــدت ۱۲ ســـاعت در دمــاي ۴ درجــه بــراي طــي شــدن جمــود نعشــي و توليــد اســيد لاكتيــک واز بــين رفــتن ويــروس در صــورت وجــود . . براي آلايش هاي خوراكي مثل جگر و قلوه و... اين زمان بايد دو برابر شود .
- -كــار بــا دام زنــده و لاشـــه هــاي كشــتاري در حــالي كــه زخــم بــاز روي دســت يــا صــورت و پا وجود دارد ، احتمال ابتلابه بيماري تب كنگو را افزايش مي دهد.